

Повна назва: Соціологія праці та зайнятості населення

Статус: нормативна

Мета: ознайомлення студентів з основами: а) соціології праці й трудових колективів як галузі науки, що спрямована на дослідження праці та поведінки людини в контексті організованого трудового процесу; б) регулювання соціально-трудової сфери, ринку праці та управління трудовими ресурсами в межах політики зайнятості як складової соціальної політики та соціально орієнтованої ринкової економіки.

Обсяг, методики і технології викладання дисципліни: тематичний план дисципліни «Соціологія праці та зайнятості населення» складається з п'яти навчальних модулів, два перших з яких присвячені соціології праці та трудових колективів, а три наступних – зайнятості населення, її державному регулюванню та соціально-трудохим відносинам. Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу застосовуються лекційні, семінарські заняття, аудиторі та домашні практичні роботи, групові та індивідуальні консультації стосовно роботи з навчальною та науковою літературою, виконання практичних робіт, відпрацювання пропущених занять та підготовки до заліку/іспиту.

Структура навчальної дисципліни:

№	Назви розділів та тем	За формами занять, годин				
		Аудиторні				само- стійна робота сту- дента
		лекційні	семінарські	практичні	лабо- ра- торні	
1	Зміст та функції соціології праці	2	2			4
2	Праця як базовий соціальний процес	4	4			10
3	Трудове середовище та людина в його контексті	4	4			10
4	Трудова адаптація	2	2			10

5	Трудова поведінка та її регулятори	2	2			5
6	Мотивація та стимулювання у сфері праці	4	4			10
7	Ставлення до праці та задоволеність працею	4	4			10
	За модулем 1	22	22			59
8	Групова діяльність та соціальні відносини у сфері праці	2	2			10
9	Трудовий колектив як соціальна спільнота та соціальна організація	4	4			10
10	Соціальний контроль у сфері праці	2	2			5
11	Організаційна культура	2	2			10
12	Керівництво та лідерство у трудовому колективі	4	4			15
13	Конфлікти у трудовому колективі та управління ними	4	4			10

	За модулем 2	18	18			60
14	Зайнятість населення в контексті життєдіяльності суспільства	2	2			5
15	Ринок праці у системі суспільного виробництва	4	4			20
16	Трудові ресурси та трудовий потенціал суспільства	4	4			10
17	Зайнятість населення на межі ХХ - ХХІ ст.	2	2			10
	За модулем 3	12	12			45
18	Механізм регулювання зайнятості населення	4	4			5
19	Політика зайнятості населення: основні напрями та аспекти	4	4			10
20	Освіта, профорієнтація та професійна підготовка в контексті зайнятості населення	4	4			10

21	Безробіття як суспільна проблема та боротьба з ним	4	4			15
22	Зайнятість населення, законодавство та політика зайнятості в Україні	4	4			10
	За модулем 4	20	20			60
23	Соціально-трудові відносини та соціальне партнерство	4	4			10
24	Соціальний захист працюючого населення	2	2			10
25	Оплата праці, рівень життя та проблема бідності працюючого населення	4	4			10
26	Законодавство України у галузі соціально-трудових відносин, умов та оплати праці	2	2			10
	За модулем 5	12	12			40
	Разом:	84	84			264

Завдання та навички: студенти повинні

а) знати:

- суспільну працю, її місце у життєдіяльності соціуму та окремо узятої людини;
- основи парадигми сучасної соціології праці та її зв'язок з іншими науковими дисциплінами, що вивчають різноманітні аспекти праці;
- структуру суспільної праці та індивідуального трудового процесу; поняття змістовності й характеру праці;
- організацію та типи умов праці, поняття трудової адаптації та поведінки, основні фактори впливу на них;
- питання духовного зв'язку людини з працею, її мотивації та стимулювання;
- основні соціальні параметри, принципи та проблеми функціонування формальних і неформальних груп у сфері праці, трудових колективів;
- засоби керівництва, лідерства та управління конфліктними ситуаціями;
- основи концепцій трудових ресурсів, ринку праці, зайнятості населення та її регулювання, безробіття та протидії йому;
- проблеми, що породжуються безробіттям та головні шляхи їх вирішення;
- головні напрямки та заходи активної політики зайнятості у економічному та соціальному вимірі, складові діяльності Державної служби зайнятості, соціального захисту економічно активного населення;
- основи законодавства України про зайнятість, умови та оплату праці, соціальні гарантії у сфері праці;
- основні фактори впливу на соціально-трудова сферу та здійснення політики зайнятості в сучасних українських умовах, проблеми та перспективи її розвитку в Україні.

б) уміти:

- забезпечувати отримання необхідної для роботи інформації з різних джерел, застосовувати міждисциплінарний та системний підходи наукового пізнання;
- володіти навичками проведення емпіричних соціологічних досліджень у сфері суспільної праці;
- виявляти, діагностувати і пропонувати шляхи вирішення проблем, пов'язаних з умовами, організацією та управлінням індивідуальною або груповою працею в масштабах трудової організації, її окремого підрозділу;
- аналізувати соціальні та економічні проблеми, пов'язані з питаннями праці, трудових ресурсів, зайнятості та безробіття в сучасній Україні, пропонувати ті чи інші шляхи їх вирішення з опорою на вітчизняний та зарубіжний досвід;
- використовувати теоретичні знання з соціології праці та зайнятості населення для розв'язання практичних проблем управління людськими ресурсами у різних масштабах;
- обґрунтовувати власну думку та випрацювати групові рішення;
- використовувати набуті знання для управління процесом власної трудової адаптації та розвитку трудової кар'єри.

Кількість годин (кредитів ЄКТС): на вивчення навчальної дисципліни відводиться _ годин / **3 кредити ECTS**

Види робіт: протягом триместру здійснюється поточний контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів у формі опитування на семінарському занятті, виконання практичних робіт, наприкінці триместру у якості підсумкового контролю проводиться залік

(у 2-му триместрі) та іспит (у 3-му триместрі, по завершенню курсу) в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Шкала оцінювання

Назва заходу	Термін проведення	Кількість заходів	Кількість балів за 1 захід	Разом
Відповіді на семінарських заняттях	Протягом триместру	5	5	25
Написання есе	До сесії	3	5	15
Практично-пошукові домашні роботи	До сесії	2	15	30
Разом				70
Залік				30
Загалом:				100
Назва заходу	Термін проведення	Кількість заходів	Кількість балів за 1 захід	Разом
Відповіді на семінарських заняттях	Протягом 3-го триместру	5	5	25
Написання розширеного есе	До сесії	1	10	10
Практичні домашні роботи	До визначених семінарських занять	4	5	20
Разом				60
Іспит				40
Загалом:				100

Викладач: Фесенко Артур Михайлович, кандидат історичних наук, доцент кафедри соціології ЧНУ ім. Петра Могили. Стаж педагогічної діяльності в ВНЗ – 16 років, кількість виданих наукових праць – більше 30. У 2004 р. захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія. Тема дисертації «Суспільно-політична ситуація в СРСР у 20-ті роки та

альтернатива лівій опозиції». Сфера наукових інтересів: політична історія, політичні технології, соціологія масової комунікації, реклама, публік релішнз, виборчі технології, соціологія управління, соціологія праці та зайнятості, державна соціальна політика.